

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDĂTOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

Evenimentele din afară au făcut necesară mobilizarea care a și început pe ziua de ieri. Luând parte la chemarea țării, suntem nevoiți a întrerupe anticipat apariția *Dreptului* pe timpul vacanțelor judecătorești.

La 1 Septembrie, vom relua activitatea noastră, să sperăm, sub auspiciile de pace fecundă și durabilă.

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiuni-unite*: Em. și Anton Bibescu cu Lucreția Alba. — *Secțiunea II*: Societatea de asigurare «Victoria» cu Avram M. Gernes și alți.

Curtea de apel din București, secțiunea I: Ulpiu Hodoș și alți cu Ministerul Industriei și comerțului.

Judecătorul de instrucție al cabinetului III Ilfov: Afacerea A. Davidescu-Bogdan-Pitești.

Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNI-UNITE

Audiența dela 17 Ianuarie 1913

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Em. și Anton Bibescu cu Lucreția Alba

VĂNZARE. — SPESELE VĂNZĂREI. — TAXĂ DE ÎNREGISTRARE. — ART. 1305 COD. CIVIL. — VIOLARE. — CASARE.

Se nesocotesc dispozițiile art. 1305 din codul civil, atunci când instanța de fond întemeindu-se pe simple prezumpțiuni și fără să existe în convențiune o stipulațiune contrară, pune taxa de înregistrare în sarcina vânzătorului.

No. 1. — Casată în urma recursului făcut de Em. și Anton Bibescu, decizia Curței de apel din Craiova, secția II No. 319 din 1912, dată în proces cu Lucreția Alba. S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier C. Sărățeanu.

S'au ascultat d-l avocat Iachimovici, pentru recurenți, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Bolomey, pentru intimată, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului al II-lea de recurs, singurul dedus în cercetarea Secțiunilor Unite:

«Exces de putere, interpretarea greșită a motivului de vânzare și violarea art. 1305 combinat cu 1332, 1341 al 4, 1357 și 991 cod. civil.

«Curtea de Craiova ca și Curtea din București constată în fapt că noi am plătit suma de 3060 lei taxa de înregistrare la prețul de 102000 lei. Noi am plătit pentru cumpărături această sumă, pentru că în acel moment nu dispunea decât de 42.000 lei; de aceea, ca să coplețeze prețul până la 102.000 lei, a luat asupra sa și plata ratelor datorate de noi la credit până în acel moment, cum am demonstrat mai sus. Am cerut restituirea acestei sumi, căci altfel prețul moșiei nu ar mai fi fost cel stabilit de părți, ci mai puțin cu 3060 lei.

«Curtea de Craiova respinge și această cerere, pe același motiv pe care ne-a respins-o și Curtea din București, adică că, de oarece am plătit de bună voie, rezultă că așa ne-am învoit și deci nu mai putem repeti. În actul de vânzare nu se arată cine trebuie să plătească taxa de înregistrare, însă obligațiunea cumpărătorului stă scrisă în art. 1305 c. civ. și nu înțelegem de ce noi vânzătorii care avem legea în favoarea noastră, să fim mai nepărtinivi decât cumpărătorul căruia i impune legea o astfel de obligație și care nu aduce nici o probă contrarie.

«Pe același motiv de mai sus ați casat decizia Curții de apel s. I din București No. 17/910 prin decizia Dv No. 4441/910. Invocăm autoritatea Dv. asupra acestui motiv cerând din nou casarea și a deciziei din Craiova,

«De altfel, și minoritatea Curței din Craiova ne-a dat câștig de cauză pe acest motiv, trăgând argumente și din art. 991 cod. civil.

«Pentru acest motiv, cerem casarea deciziei No. 319/912 a Curței de apel s. II din Craiova aci alăturată cu cheltuieli de judecată mai însemnate.»

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului rezultă că : Nicolae Iliescu, azi decedat și reprezentat prin fiica sa Lucreția Alba, intimată în recurs, a cumpărat dela recurenții Em. și Anton Bibescu unul din cele două loturi ce aveau în moșia Murgeni, județul Tutova; că, cumpărătorul neputând încasă arenda lotului cumpărat la care îi dă dreptul calitatea sa de proprietar, din cauză că arenda se găsea proprită în mâinile arendașului de către un creditor al vânzătorilor, a intentat acțiune contra vânzătorilor pentru plata acelei arende.

La această acțiune recurenții au opus o cerere reconvențională prin care conchideau că cumpărătorul Nicolae Iliescu să le plătească :

a) Suma de 3321 lei valoarea unor rate exigibile în urma vânzării, plătite de dâșii la creditul Finciar Rural, precum și 1200 lei parte din capitalul împrumutat dela acea instituțiune de credit ce se găsea amortizată în momentul vânzării;

b) Suma de lei 3060 taxa de înregistrare la prețul vânzării care fusese plătită de recurenții vânzătorii pentru comptul cumpărătorului;

Că, ambele instanțe de fond, tribunalul Ilfov s. II și Curtea de Apel din București secțiunea I, admitând acțiunea principală și respingând cererea reconvențională, vânzătorii au făcut recurs în contra deciziei dată de Curtea de apel privitor la cererea lor reconvențională;

Că, această înaltă Curte casând deciziunea Curței de apel din București a trimis procesul în cercetarea Curței de apel din Craiova, iar instanța de trimitere judecând în privința cererii reconvenționale cași Curtea de Apel din București, vânzătorii au atacat cu recurs și decizia acestei Curți de fond; că, secțiunea I a acestei înalte Curți constatând că motivul al doilea din acest din urmă recurs, este identic cu motivul care a fost admis în primul recurs, a trimis acest al doilea motiv în cercetarea secțiilor unite reținând primul motiv spre a fi judecat de acea secțiune;

Văzând articolul 1305 cod. civil;

Considerând că, după dispozițiunile acestui articol, speșele vânzării sunt în sarcina cumpărătorului;

Considerând că, de și este netăgăduit că părțile pot să deroage dela dispozițiunile acestui articol învoinduse altfel, în speță însă Curtea de apel constată că părțile n'au stipulat nimic în această privință;

Că astfel fiind, când Curtea de apel, prin decizia adusă în recurs, fără să constate existența unei stipulațiuni contrarii, ei întemeindu-se numai pe simple presunțiuni, a pus în sarcina vânzătorilor taxa de înregistrare care face parte din cheltuielile vânzării, a nesocotit dispozițiunile art. 1305 din codul civil, și prin urmare motivul de casare este întemeiat;

Văzând și dispozițiunile art. 65 din legea organică a acestei înalte Curți;

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIUNEA II

Audiența dela 29 Martie 1913

Președința d-lui M. Iulian, președinte

Societatea de asigurare «Victoria» cu Avram M. Cernes și altul,

POPRIRE. — TERȚIU POPRIT. — INSTANȚĂ DE APEL. — DOVADĂ CĂ NU DATOREȘTE. — CONSEMNAREA SUMEI POPRIILE. — ART. 459, 462 ȘI 464 PR. CIVILĂ.

Terțiul poprit care, după dispozițiile urt. 459 din procedura civilă, este obligat să vină înaintea judecăței și să declare suma ce datorește și dacă mai este poprită și de alții, poate, pe de o parte, în caz când a omis să facă la prima instanță o asemenea declarație, să declare și să dovedească în apel că nu datorește, sau că există și alte popriri înființate, fie anterioare, fie posterioare primei popriri, iar pe de altă parte, să consemneze suma poprită pentru ca ea să fie distribuită între toți creditorii popritori, potrivit art. 464 pr. civilă.

Prin urmare, când instanța de apel validează poprirea și condamnă pe terțiul poprit ca debitor pur și simplu la plata sumei pentru care se efectuase poprirea, fără să țină seama că era poprită și de alții și că terțiul poprit era liberat prin consemnarea sumei datorite care urmă să fie distribuită între toți creditorii următori, nesocotește

dispozițiile de lege citate și pronunță o hotărâre casabilă.

No. 93. — Casată, în urma recursului făcut de societatea anonimă de asigurări și reasigurări «Victoria», sentința tribunalului Iași, secția I No. 371 din 1911, dată în proces cu Avram M. Cerneș și Filip Grümberg. S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Em. Anastasiu.

S'a ascultat a d-l avocat Rădoi, pentru recurent, în desvoltarea motivului de casare; d-l avocat Holoney, pentru intimat, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Viola art. 464 pr. civilă, întrucât tribunalul luând act conform art. 459 pr. civilă, de răspunsurile societății «Victoria» la interogatoriul ce i s'a propus de intimatul creditor-popritor Avram Cerneș, că suma datorată debitorului său Filip Grümberg este de lei 1.857 și 50 bani, sumă pe care a consemnat-o la Casa de depuneri și consemnațiuni, cu recipisa No 69677 din 1910, deșusă această recipisă la tribunalul Covurloii, întrucât asupra aceleași sume intervenise și alte asemenea popiri, anume specificate în chiar sentința tribunalului, și necontestate nici suma datorită și nici aceste popiri de către creditorul popritor Avram Cerneș, așa că, față cu asemenea declarații necontestate, tribunalul prin hotărârea sa, în virtutea efectului devolutiv al apelului, luând act de ele, urmă conform art. 760 proc. civilă ca sus zisa sumă de lei 1.757,50 bani să se distribue creditorilor-popritori în proporție cu suma ce are a lua fiecare și după natura creanței fiecăruia, și prin urmare să admită apelul societății în acest sens, iar nu să-l respingă pur și simplu, mai ales că prin cartea de judecată apelată, pronunțată în lipsa societății, nici se luase act de către d-l judecător de aceste popiri și societatea fusese condamnată pur și simplu, abstracție făcându-se de aceste popiri cum și de depunerea sumei datorită ca daune lui Filip Grümberg și astfel această omisiune este de natură a se interpreta în mod defavorabil societății».

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Având în vedere că se constată, că făcându-se de Avram M. Cerneș o poprire în mâinile societății recurente spre a plăti aceluia sumele datorite de societate lui F. Grümberg, debitorul creditorului-popritor, și citându-se părțile, conform art. 458 din procedura civilă, la judecătoria de ocol în ziua înfățișării, cel de al treilea lipsind, judecătorul de ocol hotărâște pe temeiul lipsei terțiului poprit că suma poprită este datorită și validează astfel poprirea ;

Că, societatea recurentă face apel, și la tribunal în ziua înfățișării, ea arată că suma ce datoră debitorului este poprită și de alți creditori, și că, spre a se liberă a depus-o ; că, însă, tribunalul opinează că

fiindcă recurenta în momentul poprirei deținea o sumă de bani pentru debitor și întrucât a depus acea sumă posterior poprirei, după ce intervenise și alte popiri, ea nu poate fi admisă în instanța de apel să mai depună suma, spre a fi liberată de plată, și respinge apelul ca nefondat ;

Considerând că, atât timp cât o instanță de valdare este deschisă prin faptul că hotărârea de valdare n'a rămas definitivă și deci transportul judiciar nu s'a putut operă în favoarea creditorului-popritor, orice alt creditor al datornicului urmărit poate face poprire în mod valabil pe aceeași valoare deținută de terțiul poprit (art. 462 din procedura civilă) ;

Că, de aci rezultă că terțiul poprit, care după dispozițiunea art. 469 pr. civilă, este obligat să vină înaintea judecății și să declare suma ce datorește și dacă mai este poprită și de alții, poate pe de o parte în caz când a omis să facă la întâia instanță asemenea declarațiuni, să declare și să dovedească în apel că nu datorește, sau că există și alte popiri înființate, fie anterioare fie posteroare primei popri, iară pe de altă parte să consemneze suma poprită pentru ea ea să fie distribuită între toți creditorii-popritori, în virtutea art. 464 din procedura civilă ;

Considerând că, în specie, tribunalul validând poprirea și în același timp condamnând pe recurentă ca debitor pur și simplu la plata sumei pentru care se efectuase poprirea fără să ție seamă că suma era poprită și de alții și că recurenta era liberată prin consemnarea sumei datorite, care urmă să fie distribuită între toți creditorii urmăritori, a nesocotit dispozițiunile articolelor de lege citate mai sus și prin urmare motivul de casare e întemeiat.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 28 Ianuarie 1913

Președinta d-lui St. Mladoveanu, consilier

Ulpiu Hodoșu și altu cu Ministerul industriei și comerțului

STAT. — CONTRACT. — DACA STATUL SE POATE OBLIGA ÎN MOD TACIT — ART 70, 71 ȘI 85 DIN LEGEA CONTABILITĂȚII GENERALE A STATULUI.

GESTIUNEA DE AFACERI. — STAT. — DACA UN PARTICULAR POATE AVEA CONTRA STATULUI O ACȚIUNE DERIVATĂ DIN GESTIUNEA DE AFACERI. — ART. 986, 987 ȘI URM. COD. CIVIL.

STAT. — IMBOGĂȚIRE FĂRĂ CAUZĂ. — APLICAȚIUNE GENERALĂ.

1° Statul, potrivit legii comptabilității generale, neputându-se obliga decât cu anumite re-

gule și forme cari exclud cu totul ideia unui consimțământ tacit din partea sa, urmează că nu se poate opune în mod valabil Statului un contract a cărui încheiere s'ar întemeia pe o simplă acceptare tacită din partea acestuia.

2° Un particular nu poate avea contra Statului o acțiune derivând dintr'o gestiune de afaceri, de oarece girarea din partea unui particular presupunând un amestec al acestuia în administrarea unui serviciu public, face ca regulile gestiunii de afaceri să fie neaplicabile în asemenea caz.

3° Principiul îmbogățirii fără cauză având o aplicațiune generală, se aplică și Statului pe măsura îmbogățirii lui.

No. 15. — S'a citit actele din dosar și sentința apelată. S'au ascultat din partea apelanților reclamanți, d-nii avocați Voiculescu și Toncescu în dezvoltarea apelului; d-l avocat Ionescu G. Isăia din partea apelantului pârât.

Curtea,

Asupra apelurilor făcute de Ulpiu Hodoș și D. Petcovici de o parte și de Ministerul de industrie și comerț de alta, contra sentinței tribunalului Ilfov, secțiunea I No. 605 din 1912, apeluri conexe prin jurnalul No. 2603 din 1912;

Având în vedere actele din dosar și concluziunile părților;

Având în vedere că din aceste acte și concluziuni se constată;

Că, în Mai 1909, Ulpiu Hodoș și D. Petcovici printr'un denunț însoțit de un memoriu și un plan, adresat ministerului de finanțe și transmis de acesta celui de industrie și comerț, au adus la cunoștință că societatea «Regatul Român» exploatează un teren ce aparține Statului, teren care nu figurează pe planul original din 1904, când i s'a dat în concesiune parte din perimetrul Statului și nici în actele de concesiune și arendare; că, numita societate a instalat pe acel teren sonda No. 26, care a produs peste 4.000 vagoane și în apropiere sonda No. 33, a căror producțiune se cuvine Statului, pretinzând dela minister a fi considerați ca primi descoperitori ai fraudei și a li se acorda 33% din ceea ce se va realiza;

Că, ministerul de industrie și comerț primind acel

denunț și actele ce-l însoțeau a luat măsuri de control însărcinând pe inginerii săi cu verificarea;

Că, constatându-se de aceștia încălcarea în codiciile arătate și intervenind între societatea «Regatul Român» și minister o transacție, prin care se obligă a se plăti acestuia de către societatea în prezent suma de 171.318 lei și în viitor o redevență majorată, unul din apelanți, D. Petcovici, prin numeroase petițiuni adresate ministerului, a cerut a li se plăti pentru munca lor, când o treime din suma defraudată, când o gratificație sau răsplată, iar la 22 Aprilie 1911, atât el cât și Ulpiu Hodoș prin o notificare au reclamat 8.000 lei cheltueli făcute cu cercetări și ridicarea planului și 50.000 lei ca onorariu cu care declară că se mulțumesc dacă li se plătește de bună voie, notificare la care ministerul răspunde că nu le poate acorda nimic;

Având în vedere că, acestea fiind faptele, Ulpiu Hodoș și D. Petcovici au intentat acțiunea de față, prin care cer să fie obligat Ministerul de industrie și comerț a le plăti, pe de o parte, 5.000 lei pentru cheltueli făcute și pe de alta 57.000 lei, cari reprezintă 33% din beneficiile realizate de minister în prezent, plus alții 33% din ce va realiza în viitor dela sondele 26, 36 și 37;

Având în vedere că, tribunalul pe baza principiului că nimeni nu se poate înavuți în paguba altuia, a admis în parte acțiunea și a acordat numiților suma de 10.000 lei, prin sentința No. 605 din 1912, contra căreia s'a făcut apel de ambele părți în cauză;

Având în vedere că, azi înaintea Curței ca și la tribunal, apelanții Ulpiu Hodoș și D. Petcovici, au susținut că ministerul este obligat a le plăti 33% din beneficiile realizate și cele ce vor mai realiza în viitor în virtutea contractului intervenit între ei și minister; că, chiar dacă nu s'ar recunoaște existența contractului, ministerul încă este dator să-i despăgubească pe temeiul juridic că a girat în mod util afacerea lui, și că în tot cazul este obligat a le plăti munca și serviciile aduse pe baza principiului că nimeni nu se poate îmbogăți în paguba altuia;

Având în vedere că apelanții Ulpiu Hodoș și D. Petcovici, deduc existența contractului din faptul, că în denunțul prin care s'a adus la cunoștință încălcarea, figurează propunerea de a li se acorda 33% din beneficiile realizate, propunere asupra căreia nu

a ridicat nici o împotrivire, ci din contra a acceptat-o în mod tacit, prin aceea că a luat măsuri de verificare, care a dus la descoperirea adevărului și încheierea tranzacției, după urma căreia ministerul a încasat 171.318 lei, în prezent și va mai încasa în viitor și diferența de 5% la redevență;

Având în vedere că ministerul, independent de modul cum ar fi interpretate în fapt demersurile sale în urma denunțului, a obiectat în drept, că nu se poate forma legătura juridică contractuală printr-o consimțire tacită din partea Statului, de oarece el își are normele sale legale în care se obligă;

Considerând că, Statul neputându-se obliga conform legii contabilității generale, cum se prevede mai cu seamă prin art. 70, 71 și 85, de cât în anumite reguli și forme determinate, care exclud cu totul ideea unei consimțiri tacite din partea sa, temeiul juridic invocat că a existat contract nu este fondat și nu poate fi luat în seamă;

Având în vedere că apelanții în a doua linie au susținut că au girat afacerea ministerului, prin aceea că în neștiința lui au măsurat terenul concedat societății «Regatului Român», au verificat planul și examinat registrul și girarea a fost utilă, ceea ce le dă dreptul la despăgubiri;

Având în vedere că ministerul a constatat că apelanții ar fi făcut vre-un fapt de gestiune, de oare că denunțul lor nu poate fi considerat ca atare și că, în tot cazul, în drept, nu se poate admite o girare din partea unui particular într-o administrație publică;

Considerând că girarea din partea unui particular, presupunând un amestec al acestuia în administrarea unui serviciu public, face ca regulile gestiunii de afaceri să fie neaplicabile într-un asemenea caz;

Considerând, de altă parte, că chiar dacă aceste reguli ar fi aplicabile în speță, nu poate fi vorba de o gestiune de afaceri, pentru că aceasta presupune o administrare în averea altuia, ceea ce nu a avut loc din partea apelanților, care s'au mărginit la lucrări de măsurătoare și verificare care n'au caracter de administrare;

Că, dar, nici acest temeiul al acțiunii nu este fondat;

Având în vedere că în a treia linie apelanții au susținut că prin munca și cheltuielile făcute de ei

au adus servicii ministerului, care s'a îmbogățit cu ele și, pe principiul că nimeni nu se poate îmbogăți în paguba altuia, este dator a-i despăgubi;

Având în vedere că ministerul a recunoscut că a primit dela apelanți denunțul, planul și memoriile prin care se arată încălcarea și instalarea sondelor No. 26, 36 și 37 pe teritoriul lui, dar s'a alegeat numai că el avea cunoștința de acest fapt;

Considerând că, deși ministerul în tot cursul procesului la tribunal și chiar prin concluziile scrise la Curte nu a recunoscut că apelanții au fost primii descoperitori ai fraudei, totuși acest punct nu mai poate fi pus azi în discuțiune, de oarece, pe de o parte, *ministerul oral înaintea Curții nu l-a mai contestat* și, pe de altă, chiar dacă l'ar fi contestat, aceea contestare nu putea servi la nimic, de oare ce din răspunsul celui de al doilea interogatoriu se vede lămurit că ministerul până la primirea denunțului nu știa nimic de încălcare, pentru că nu se poate admite că ar fi știut și cu toate acestea să fi dat autorizare pentru sonda No. 37 care a avut loc la Februarie 1909 cu vre-o 2 luni și ceva înainte de denunț;

Că, ministerul nu știa nimic până la denunțul acelora de încălcarea societății «Regatului Român» și că de la ei a aflat, se mai vede și din atitudinea lui care, deși pe de o parte le răspunde la notificare că nu recunoaște în totul cele coprinse în ea, finește pe de alta prin a arăta că nu are prevăzut prin buget sau lege vre-un articol, care să l'incuviințeze a da vre-o răspălată, ceea ce de sigur nu ar fi făcut dacă știa din nainte că nu erau ei primii descoperitori;

Considerând că, fiind stabilit că apelanții au fost aceia cari au adus cei d'întăiu la cunoștința încălcarea, ceea ce importă este a vedea, dacă pentru facearea lucrărilor și planului care au determinat și sprijinit denunțul, apelanții au depus, cum se pretinde de ei, muncă și au făcut cheltuieli și dacă în al doilea rând prin aceasta s'a adus în adevăr servicii ministerului care l'au îmbogățit în paguba lor;

Având în vedere că apelanții, după cum se vede și din memoriu, nu s'au mărginit a face numai un simplu denunț, ci au făcut mai întâi lucrări la fața locului de măsurarea terenului concedat și schișarea pe plan a porțiunii usurpate, apoi lucrări de veri-

ficare la minister, care au permis a se vedea că s'a modificat de societatea „Regatul Român“ planul original și nu numai atât, s'a controlat și registrele arendașilor, ceiace a determinat muncă și cheltueli din partea lor;

Având în vedere că, acele lucrări și cheltueli făcute de ei în acel scop, au adus în realitate servicii ministerului pentru că numai în urma primirei denunțului, planului și memoriului au fost însărcinați inginerii acestuia cu controlul și s'a constatat usurparea, astfel cum era arătată prin ele, usurpare care a determinat transacția și realizarea de către minister a sumei de 171.818 lei în prezent și a unui plus de redevență în viitor;

Considerând că, aducându-se prin munca și cheltuelile apelanților servicii reale ministerului, acesta este dator a'i despăgubi, conform principiului că nimeni nu se poate îmbogăți în paguba altuia, principiu care are o aplicațiune generală și prin urmare și în privința Statului în măsura îmbogățirii lui;

Considerând că ținându-se socoteală de munca depusă și cheltuelile făcute de apelanți, cum și de măsura în care s'a îmbogățit ministerul cu ele, Curtea în aprecierea sa găsește că se cuvine apelanților ca despăgubire suma de 10.000 lei, cât li s'a acordat de tribunal;

Considerând că cuvenindu-se apelanților suma fixată de tribunal și cu același titlu, apelurile ce s'au făcut pe de o parte de ministerul de industrie și comerț și pe de alta de Ulpiu Hodoș și D. Petcoviți contra sentinței tribunalului sunt nefondate și cată a fi respinse ca atare;

Pentru aceste motive, respinge ambele apeluri.

Semnafi: St. Mladoveanu, Em. Miclescu, Ef. Antonescu.

JUDECĂTORUL DE INSTRUCȚIE AL CAB. III ILFOV

Ordonanța dela 15 Iunie 1913

Afacerea A. Davidescu-Bogdan-Pitești

EXCROCHERIE. — AMENINȚARE. — DELICT. — CONSUMARE. — ART. 334 COD. PENAL.

EXCROCHERIE. — AMENINȚĂRI PRIN PRESĂ. — DACA CONSTITUE UN DELICT DE PRESĂ. — DELICT DE DREPT COMUN. — ART. 334 COD. PENAL.

EXCROCHERIE. — PRESĂ. — ARTICOLE CALOMNIOASE. — INTENȚIA. — DELICT DE DREPT COMUN. — ART. 334 COD. PENAL.

EXCROCHERIE. — CONSUMAREA DELICTULUI. — AMENINȚĂRI PRIN PRESĂ. — STOARCERE DE BANI. — DELICT DE DREPT COMUN. — ART. 334 COD. PENAL.

1° Delictul de excrocherie prevăzut și pedepsit de art. 334 cod. penal, este consumat din mo-

mentul ce amenințarea a fost făcută și este de natură prin gravitatea ei să determine pe cel amenințat să dea banii ceruți de delicent.

2° Simpla împrejurare că în formularea amenințării făptașul anunță că revelațiunile sau imputațiunile difamatoare vor fi făcute printr'un ziar, nu poate face ca delictul de excrocherie prevăzut de art. 334 cod. penal, să se transforme într'un delict de presă, delictul de drept comun existând chiar din momentul formulării amenințării, de oarece a se susține contrariul ar fi să se recunoască că determinarea naturei delictului atârnă de voința făptașului care ar avea întotdeauna posibilitatea să recurgă la ziare pentru a se pune la adăpostul privilegiilor acordate delictelor de presă.

3° Dacă singura publicare a unor articole calomnioase într'un ziar, constituie un delic de presă, amenințările însă care s'ar face posterior în scop de a se stoarce o sumă de bani constituie delictul de drept comun prevăzut și pedepsit de art. 334 al. ult. cod. penal.

4° Delictul de înșelăciune existând independent de publicațiunile făcute printr'un ziar, în dată ce se constată că posterior acestor publicațiuni s'au întrebuițat amenințări pentru a stoarce bani, nu poate fi decât un delict de drept comun iar nicidecum un delict de presă.

Ordonanță definitivă

Din cele ce preced rămâne dar bine stabilit că ambii inculpați, asociați fiind prin uneltiri veclene și amenințări de a continua campania violentă întreprinsă prin ziarul «Seara» și de a face noi revelațiuni difamatoare, au căutat să stoarcă bani dela reclamantul Aristide Blank. Acestea fiind faptele, așa cum rezultă din cercetările făcute, depozițiunile martorilor audiați și mărturisirile făcute în parte de ambii inculpați, rămâne să vedem dacă, în speță, sunt întrunite elementele delictului de excrocherie prevăzut și pedepsit de art. 834 u. al. din codul penal, sau după cum au susținut inculpați înaintea tribunalului cu

ocazia confirmării mandatelor lor de arestare, este vorba de delictul de calomnie prin presă, de competiția Curței cu jurații? Art. 334 din codul nostru penal, în ultimul său aliniat, consideră ca excocherie și pedepsește ca atare pe cel care prin amenințare verbale sau în scris de a face revelațiuni sau imputațiuni difamatoare, va fi stors sau încercat să stoarcă bani sau efecte de valoare; prin urmare delictul este consumat din momentul ce amenințarea a fost făcută și este de natură prin gravitatea ei să determine pe cel amenințat să dea bani;

Având în vedere că, în speța de față, delictul pus în sarcina inculpaților Adolf Davidescu și Alexandru Bogdan-Pitești a fost săvârșit de ei pe câmpul de curse dela Băneasa când Adolf Davidescu vorbind în numele lui Alexandru Bogdan-Pitești, a stăruit de reclamant să aibă de îndată o întâlnire cu Alexandru Bogdan-Pitești, contrar va suferi cel mai mare rău prin publicarea unor scrisori compromițătoare, și în seara când la Flora Alexandru Bogdan-Pitești a spus lui Aristide Blank, că numai în schimbul achitării unei sume de treizeci mii lei pe fiecare an, va consimți să înceteze campania ce o duce în ziarul «Seara» contra sa, și să nu divulge scrisorile compromițătoare pentru dânsul și familia sa ce afirmă că le posedă;

Având în vedere că simpla împrejurare, că în formularea amenințării făptașul anunță că revelațiunile sau imputațiunile difamatoare vor fi făcute printr'un ziar, acest fapt nu poate face ca delictul penal de excocherie prevăzut de art. 334 u. al. cod. penal, să se transforme într'un delict de presă, delictul de drept comun existând chiar din momentul formulării amenințării;

Având în vedere că, a se susține contrariul, ar fi să se recunoască că determinarea naturii delictului atarnă de voința făptașului care ar avea întotdeauna posibilitatea să recurgă la ziare pentru a se pune la adăpostul privilegiilor acordate delictelor de presă;

Având în vedere că, dacă constituția prin art. 24 a avut de scop garantarea în modul cel mai larg a libertății gândirii, părerilor și discuțiilor, prerogativele pe care le consfințește nu pot merge până acolo încât să îndrituiască denaturarea delictelor penale în delict de presă numai prin simplul fapt că făptuitorul s'a slujit de un ziar;

Având în vedere că, dacă în speța de față, este

necontestat că o serie de articole publicate în ziarul «Seara», aduceau atacuri și acuzațiuni conducătorilor băncii Marmorosch Blank & C-nie, printre cari figură și reclamantul Aristide Blank, aceasta nu poate avea ca rezultat că amenințările verbale făcute în urmă de inculpații Adolf Davidescu și Alexandru Bogdan-Pitești, în scop de a se stoarce o sumă de bani, să nu mai întrunească elementele delictului de drept comun și să constituie un delict de presă;

Având în vedere că, în speța de față, se constată neîndoios că înserările făcute prin ziarul «Seara» contra Băncii Marmorosch Blank & C-nie, și a conducătorilor ei, nu aveau alt scop decât de a pregăti posibilitatea săvârșirii delictului de drept comun, pus în sarcina inculpaților, și care constă în stoarcerea unei sume de bani prin amenințarea verbală de a continua campania începută și a da publicității acte compromițătoare (scrisori);

Având în vedere că, chiar în cazul când s'ar constata că cele publicate în ziarul „Seara” contra băncii Marmorosch Blank & Co. și a conducătorilor ei ar fi fapte adevărate și nu ar constitui calomnii, totuși manoperile și uneltirile viclene întrebuițate de inculpați pentru a stoarce o sumă de bani în schimbul căreia să se angajeze a înceta aceste destăinuirii cu amenințarea că vor face alte destăinuirii dacă li se refuză banii, încă ar constitui delictul prevăzut de articolul 334 cod. penal, u. al. și nu ar putea fi privit ca un delict de presă, destul numai că amenințările să fie de așa natură încât să impresioneze pe cel amenințat în așa fel în cât să-l determine să dea suma ce i se cere, cu un cuvânt, nu trebuie un moment să se uite că ceiace constituie elementele delictului de excocherie săvârșit prin mijloacele enumerate de art. 334 cod. penal, sunt calitățile mincinoase, uneltirile viclene, amenințările verbale sau în scris de a face revelațiuni sau imputațiuni difamatoare în scopul de a amăgi pe cineva sau a stoarce dela el o sumă de bani, indiferent dacă în cauză ar exista inserate printr'un ziar articole ce ar ușura prin cuprinsul lor comiterea delictului;

Având în vedere că, în speța de față, singură publicarea articolelor în jurnalul «Seara» de s'ar dovedi calomnioase ar constitui un delict de presă, nici decum amenințările posterioare având de scop

stoarcerea unei sume de bani de teamă că aceste articole vor continua sau nu vor înceta, ce constituie delictul de drept comun prevăzut și pedepsit de art. 334 u. al. cod. penal;

Având în vedere că, din cele mai sus expuse, delictul de înșelăciune existând independent de publicațiunile făcute prin ziare, îndată ce să constată că posterior acestor publicațiuni s'au întrebuițat amenințări pentru a storce bani, este evident că delictul nu poate fi decât un delict de drept comun, în nici un caz un delict de presă. De altfel, din expunerea de motive și explicațiunile raportorului legii din 30 April-1895 prin care s'a adăogat la art. 334 cod. penal, ultimul alinaț, rezultă în mod neîndoios că scopul legiuitorului din 1895 a fost de a obține și pedepsirea delictului de șantagiu, care până la modificarea adusă prin legea din 30 Aprilie 1895 nu se putea urmări și pedepsi de instanțele judecătorești în lipsa unui text de lege care să prevadă acest delict. În adevăr, în expunerea de motive făcută de legiuitorul din 1895 găsim motivat astfel utilitatea adăogirei ultimului aliniat la art. 334 cod. penal: „Un delict cu totul modern este acela, care sub denumirea de șantagiu coprinde toate extorsionile de bani sau lucruri obținute prin amenințare de divulgațiuni a unor fapte reale sau închipuite. Diferitele tentative făcute de instanțele noastre judecătorești pentru a atinge delictul de șantagiu prin textul articolului 334 privitor la escrocherie au fost infructuoase. Este deci urgent a se complectă legea pentru a nu lăsa societatea dezarmată vis à-vis de o infracțiune cu atât mai primejdioasă pe cât este de subtilă în formele și manifestațiunile ei“. Iar în raportul citit la Adunarea deputaților se vede menționat: „La articolul 334 cod. penal s'au adăogat dispozițiuni noi pentru un delict aproape modern, trecut în toate legislațiunile străine, însă fără să fie trecut în text cu numele său cunoscut de *șantagiu*. La noi, până acuma există această lacună, cu toate că delictul de această natură se comite dacă nu pe o scară întinsă dar totuși în proporțiuni în cât trebuie să alarmeze pe oricine se interesează de protecțiunea ce trebuie să se de societăței contra acelorora cari voesc să-și facă un câștig prin mijloacele cele mai neonestе și cele mai subtile de a cădea sub previziunile legii pe-

nale, prin adăogirea dispozițiunilor arătate în proiectul de lege, acei perverși și îndrăzneți nu vor mai scăpa de penalitatea meritată și recunoscută necesară de toate legislațiunile“. (Desbaterile Adunării deputaților și ale Senatului, 1894-1895, pag. 1327 și 1330).

Pentru toate aceste motive, în unire cu concluziunile din rechizitoriul definitiv No. al d-lui prim-procuror local, declarăm că există caz de urmărire contra lor: Adolf Davidescu, român, major, arhitect, născut și domiciliat în București, calea Victoriei, 63, fost deținut în arestul preventiv local, lăsat în libertate pe cauțiune de 4 mii lei, și Alexandru Bogdan-Pitești, român, major, ziarist, născut în Pitești, domiciliat în București, Bulevardul Pache, 12 bis, fost deținut în arestul preventiv local, lăsat în libertate pe cauțiune de 4 mii lei, pentru faptul că în împrejurările susdescrise, prin uneltiri viclene și amenințări verbale sau imputațiuni difamatorii, au încercat să stoarcă bani dela reclamantul Aristide Blanc, fapt prevăzut și pedepsit de art. 334 ultimul aliniat cod penal;

Având în vedere dispozițiunile art. 131 cod. procedura penală, dispunem ca dosarul acestui cabinet No. cu toate actele ce conține să fie înaintat d-lui prim-procuror al tribunalului Ilfov care îl va trimite tribunalului spre judecare.

Parte civilă este constituită.

Dată la cabinetul nostru din Palatul Justiției azi, 15 Iunie 1913.

Semnat: J. N. Glogoveanu

BIBLIOGRAFIE

Legea asupra taxelor de timbru și înregistrare, adnotată de Aurel Sterescu, licențiat în drept. București 1913. *Librăria Nouă*. — **Prețul 3 Lei**

* * *

NOTIUNI DE DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC de Valeriu Ursianu, profesor la facultatea juridică din București. Volumul I. Tipografia „Gutenberg“ Ioseph Göbl s-sori, 1913. — **Prețul 12 lei**